

**Poznaj nowy
program ochrony powietrza
dla województwa mazowieckiego**

**i dowiedz się
co możesz zrobić
dla poprawy jakości powietrza**

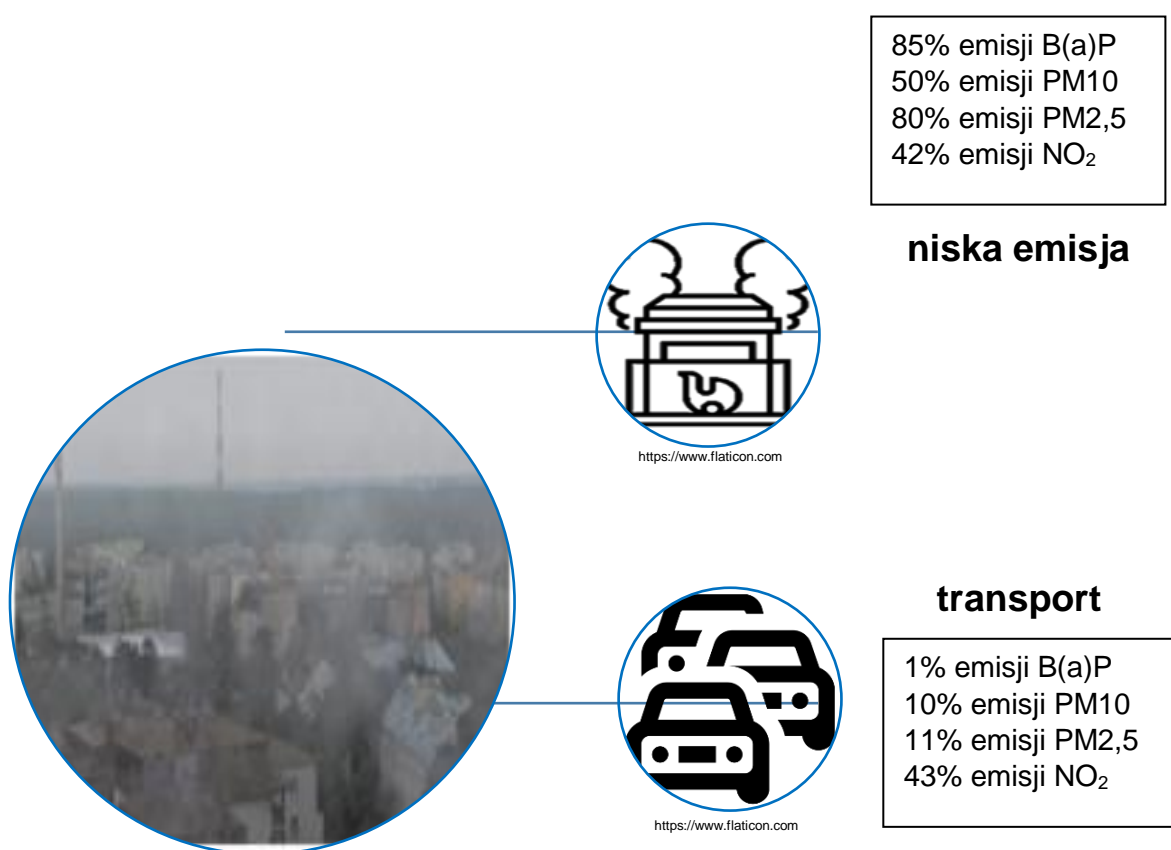

ODDECH DLA MAZOWSZA

Skąd bierze się smog?

Zła jakość powietrza w województwie związana jest głównie ze spalaniem słabej jakości paliw w niespełniających standardów środowiskowych kotłach. Powszechny jest zwyczaj spalania odpadów. Lokalnie, głównie w większych miastach, źródłem smogu jest również emisja z pojazdów poruszających się po drogach.

Udział niskiej emisji i transportu w łącznej emisji z terenu województwa przedstawia się następująco:

ODDECH DLA MAZOWSZA

Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrza.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.

Dlaczego smog nam szkodzi?

Pył zawieszony

- ! Szczególnie niebezpieczny jest pył PM_{2,5}, który wnika do pęcherzyków płucnych, a stamtąd do układu krążenia.
- ! Pył może powodować choroby układu oddechowego, alergię, choroby układu krążenia, nowotwory płuc, gardła i krtani, przedwczesną śmierć.
- ! Szacuje się, że życie przeciętnego Mazowszanina z powodu długotrwałego narażenia na oddziaływanie pyłu zawieszonego jest krótsze o 10 miesięcy.
- ! Pyły oddziałują szkodliwie także na roślinność, glebę i wodę (utrudniają fotosyntezę, zakwaszają wodę, powodują zanik składników odżywczych w glebie i obumieranie wrażliwych gatunków roślin).

Benzo(a)piren

- ! Wykazuje zdolności kumulacji w organizmie.
- ! Reaguje z DNA, działając silnie kancerogennie - przeciętny okres między pierwszym kontaktem, a powstaniem zmian nowotworowych wynosi ok. 15 lat.
- ! Powoduje uszkodzenie nadnerczy, układu chłonnego, krwiotwórczego i oddechowego.
- ! Skrócenie długości życia przeciętnego Mazowszanina z powodu długotrwałego narażenia na oddziaływanie benzo(a)pirenu wynosi 8,5 miesiąca.
- ! Oddziałuje szkodliwie także na roślinność, glebę i wodę.
- ! Nośnikiem benzo(a)pirenu w powietrzu jest pył zawieszony.

Ditlenek azotu

- ! Przy krótkim narażeniu działa drażniąco na spojówki oraz śluzówki nosa i gardła.
- ! Podrażnia układ oddechowy, wywołuje duszności, kłucie w klatce piersiowej, skrócenie oddechu i zwiększenie podatności na infekcje dróg oddechowych.
- ! Skutki długotrwałej ekspozycji na nadmierne stężenie to astma oskrzelowa, przewlekła obturacyjna choroba płuc, choroby układu sercowo-naczyniowego, nowotwory, w szczególności płuc i piersi.
- ! W Polsce liczba zgonów przypisywanych długotrwałej ekspozycji na ditlenek azotu szacowana jest na 1,6 tys. rocznie.
- ! Tlenki azotu są prekursorami powstających w glebie związków rakotwórczych i mutagennych, które mogą przenikać do żywności.
- ! Tlenki azotu biorą udział w tworzeniu kwaśnych deszczy i ich niszczącym działaniu.

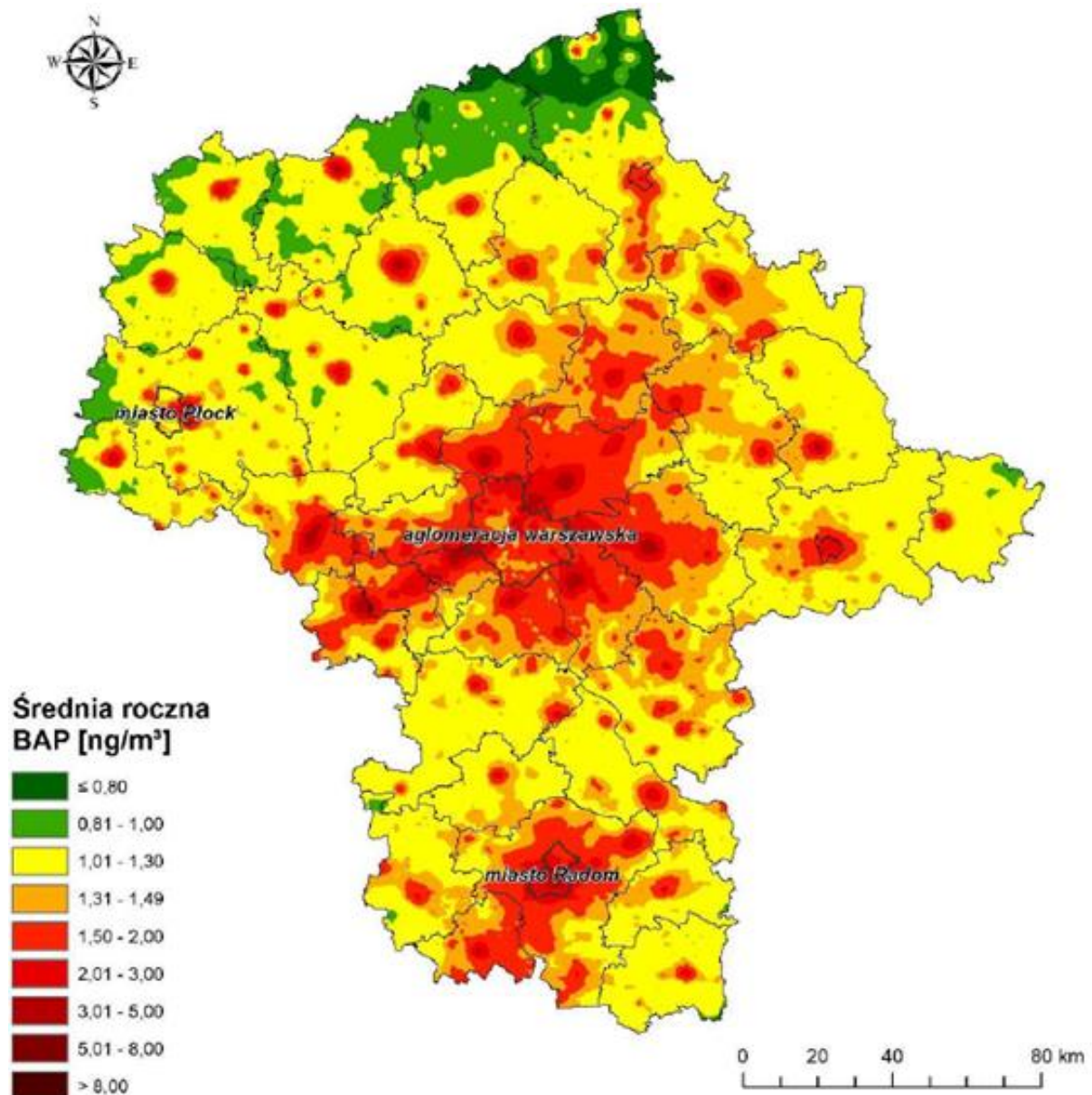

ODDECH DLA MAZOWSZA

Jest źle!

Zła jakość powietrza w całym województwie mazowieckim wynika z przekroczeń norm dla **benzo(a)pirenu, pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 i dwutlenku azotu** (w Warszawie).

Jak bardzo złe jest powietrze, doskonale obrazuje poniższa mapa rozkładu stężeń benzo(a)pirenu w województwie. Poziom docelowy dla benzo(a)pirenu wynosi 1 ng/m^3 .

ODDECH DLA MAZOWSZA

Szczegółowe
informacje
znajdują się
w załączniku nr 1

W województwie mazowieckim zidentyfikowano
aż 444 obszary przekroczeń

Strefa
mazowiecka

Strefa
aglomeracja
warszawska

Strefa miasto
Płock

Strefa miasto
Radom

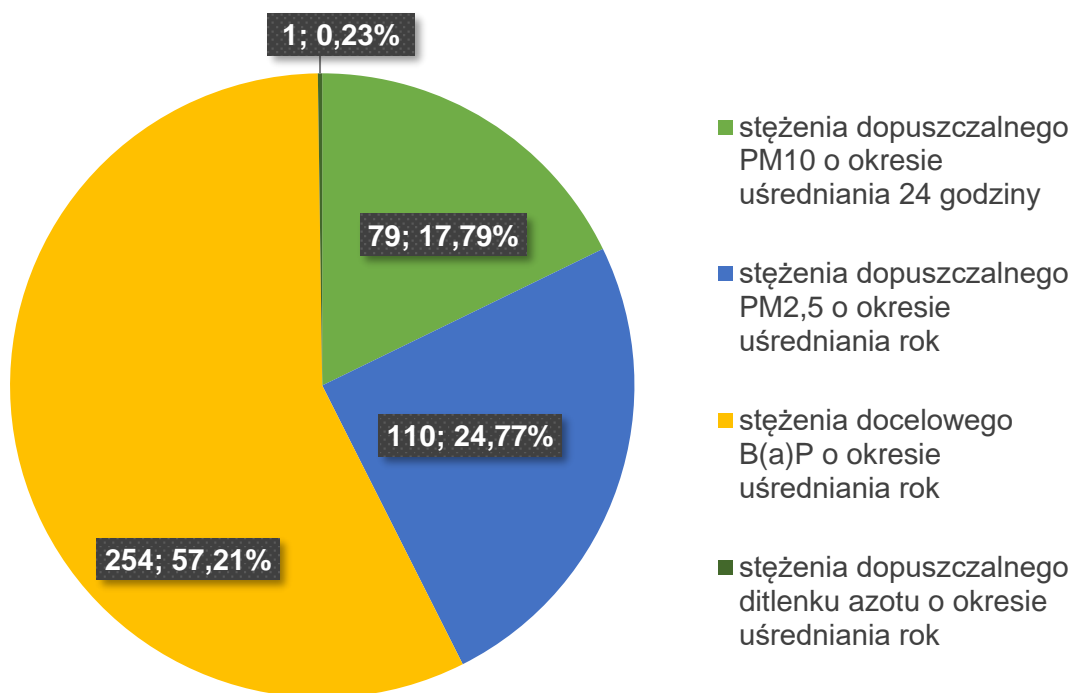
425

9

5

5

Obszary przekroczeń w województwie mazowieckim
ze względu na:

ODDECH DLA MAZOWSZA

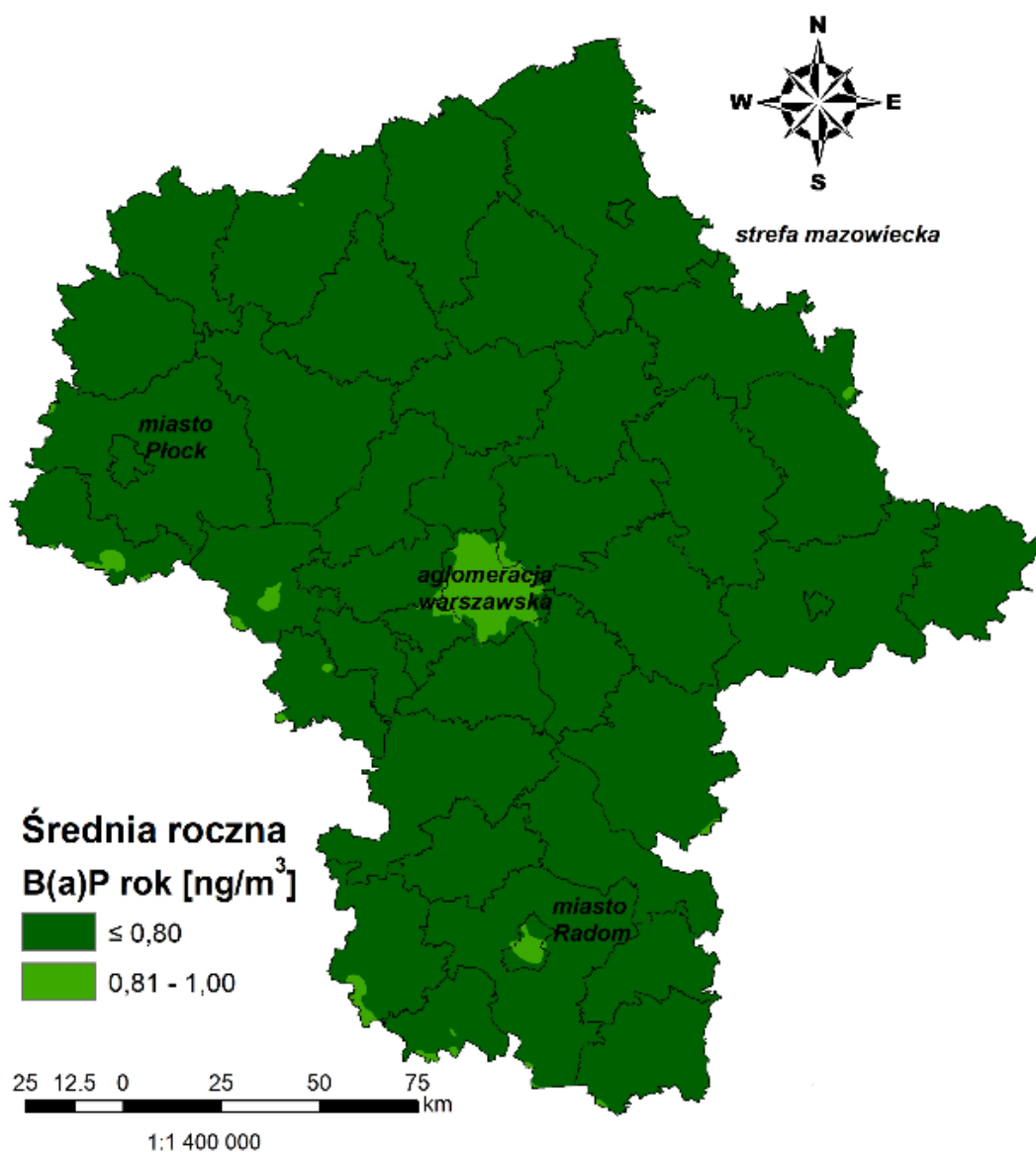
Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrza.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.

Co musimy osiągnąć aby to zmienić?

Potrzebujemy redukcji emisji na terenie województwa o:

- 44% dla pyłu PM10
- 57% dla pyłu PM2,5
- 69% dla benzo(a)pirenu¹
- 27% dla ditlenku azotu

Dzięki temu mapa rozkładu stężeń benzo(a)pirenu w województwie będzie wyglądała tak:

¹ Silnie rakotwórczy związek organiczny z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych. Powstaje podczas niecałkowitego spalania np. węgla lub drewna. Jego nośnikiem w powietrzu jest pył zawieszony.

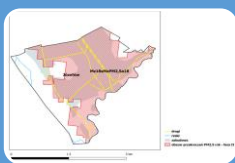
ODDECH DLA MAZOWSZA

Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrza.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.

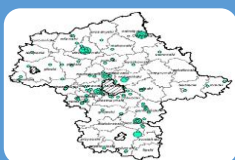
Pomoże nam nowy program ochrony powietrza!

- Jest to akt prawa miejscowego i obowiązuje wszystkich na terenie województwa mazowieckiego
- Dowiesz się z niego, co możesz zrobić dla poprawy jakości powietrza

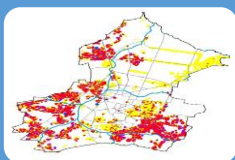
Co znajdę w programie?

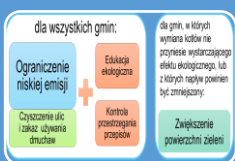
Obszary, w których przekroczone zostały normy jakości powietrza

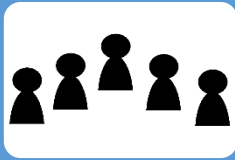
Wielkość emisji na danym obszarze

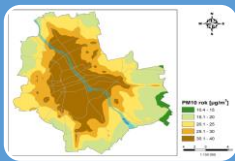
Źródła odpowiedzialne za przekroczenia

Działania niezbędne do podjęcia

Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie działań

Prognozy jakości powietrza

ODDECH DLA MAZOWSZA

Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrza.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.

Szczegółowe
informacje
znajdują się
w załączniku nr 5

Jaki jest plan na powietrze?

Program określa działania naprawcze dla różnych podmiotów, przede wszystkim dla gmin.

Co będzie się działo
w całym województwie?

identyfikacja i policzenie kotłów
oraz ich wymiana

nasadzenia zieleni

edukacja ekologiczna

kontrola przestrzegania
uchwały antysmogowej,
zakazu spalania odpadów
i pozostałości roślinnych

czyszczenie ulic na mokro
i zakaz używania dmuchaw
do liści

Co dodatkowo będzie się
działo w Warszawie?

modernizacja taboru
komunikacji miejskiej

rozwój komunikacji
tramwajowej

diagnoza zatorów
i ich likwidacja

strefy ograniczonego transportu

system monitorowania emisji
z transportu

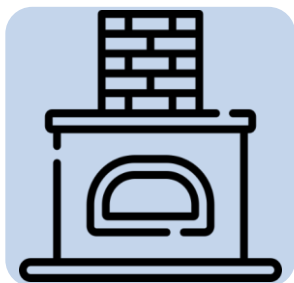
ODDECH DLA MAZOWSZA

Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrza.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.

Jak możesz pomóc?

Szczegółowe informacje znajdują się w rozdziale 3 w załączniku nr 5

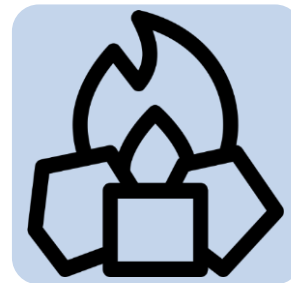
Wymień piec

Przełącz informację o źródłach ciepła w Twoim domu do urzędu gminy

Nie używaj dmuchaw do liści

Przestrzegaj przepisów uchwały antysmogowej

Nie spalaj odpadów

ODDECH DLA MAZOWSZA

Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrze.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.

Szczegółowe
informacje
znajdują się
w załączniku nr 7

Plan działań krótkoterminowych

- co to takiego?

- Sposób postępowania na wypadek pogorszenia się jakości powietrza

Działania krótkoterminowe należy podejmować tylko po ogłoszeniu specjalnego powiadomienia!

Jakie ograniczenia mogą mnie dotyczyć?

korzystaj z roweru,
komunikacji miejskiej,
spaceruj zamiast
używać samochodu

dbaj o zdrowie
swoje i bliskich

nie pal w kominku

nie rozpalaj
grilli i ognisk

ogranicz
intensywny
wysiół

ogranicz
przebywanie
na otwartej
przestrzeni

ogranicz
wietrzenie
pomieszczeń

nie używaj
kosiarek i pił
spalinowych

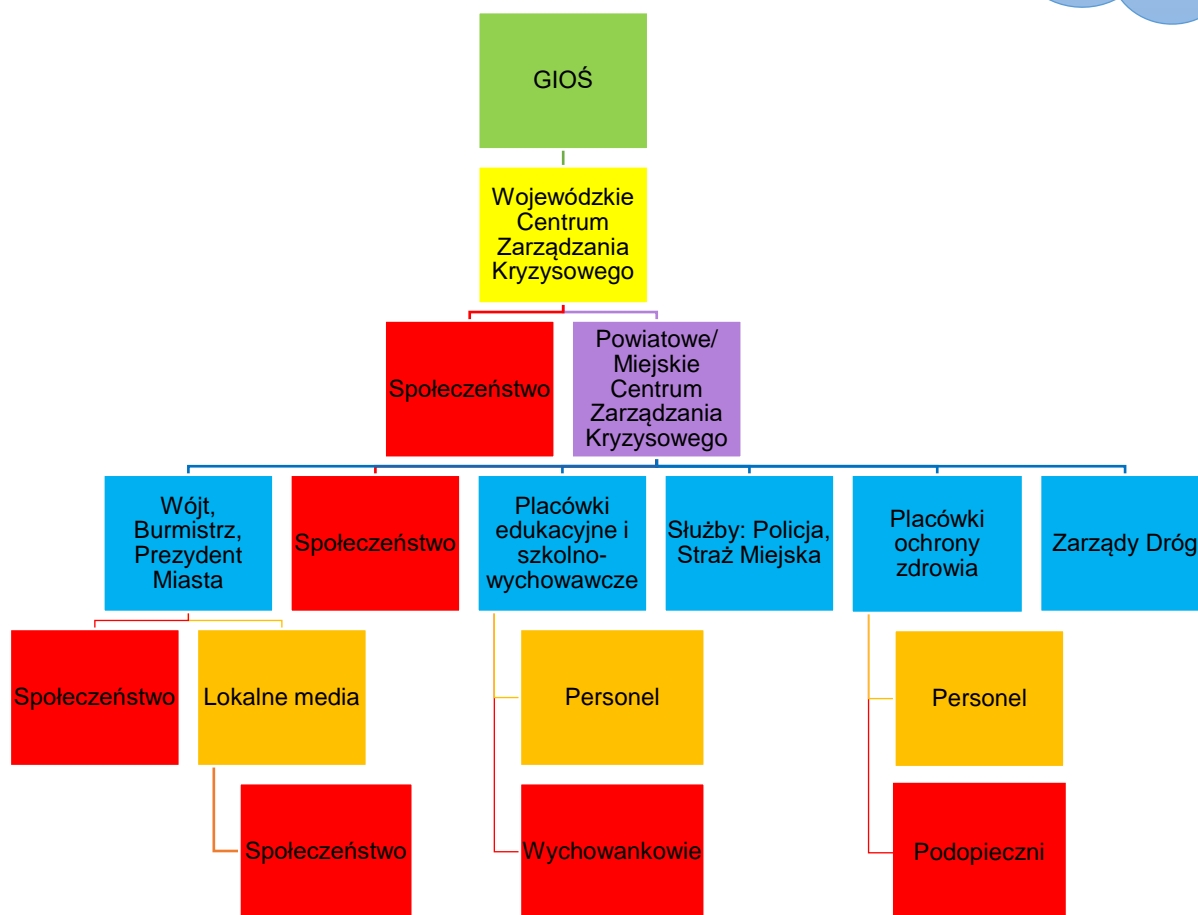
stosuj się
do zaleceń

umożliwiaj
przeprowadzenie
kontroli kotłów,
zakazu spalania
odpadów, pojazdów

ODDECH DLA MAZOWSZA

Kto informuje o ryzyku?

Jak to działa?

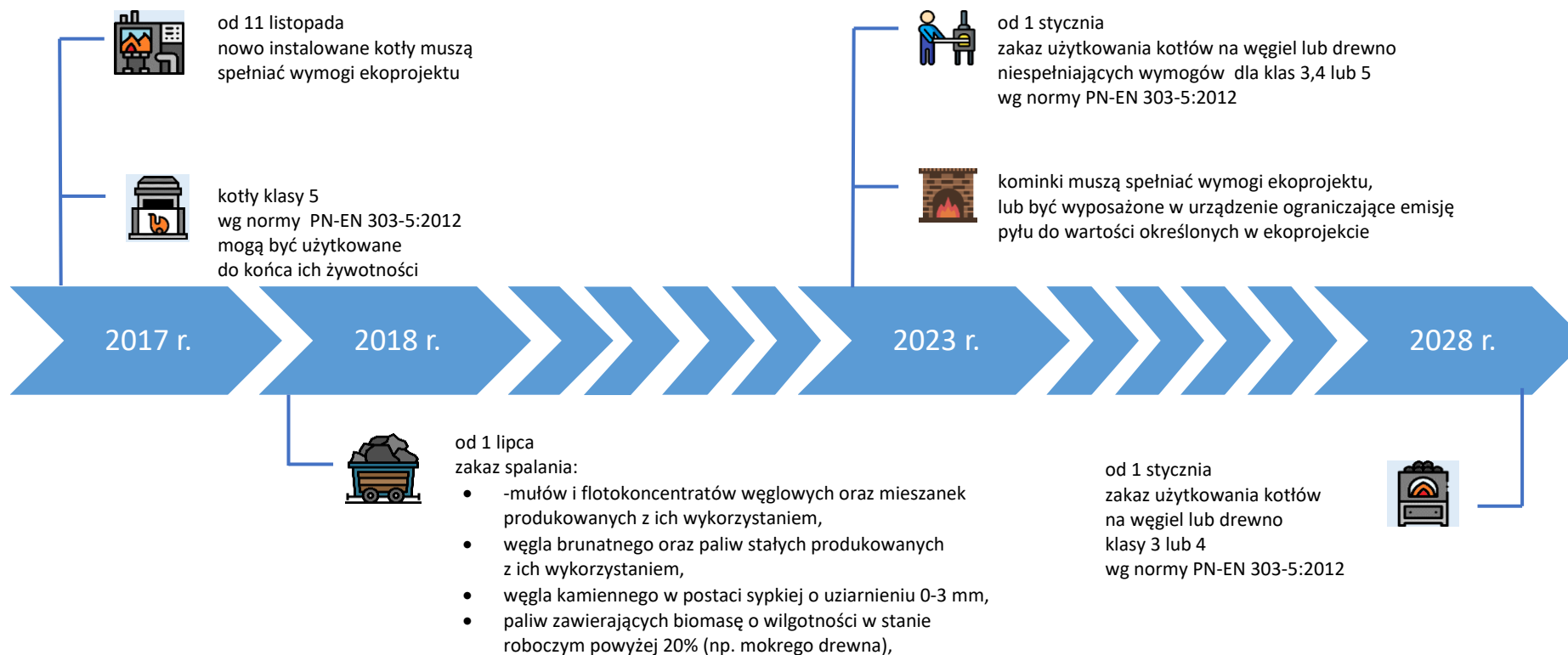
- Sprawdzaj strony internetowe ww. podmiotów
- Sprawdzaj serwisy społecznościowe (np. Facebook) ww. podmiotów
- Zainstaluj aplikację RSO (Regionalny System Ostrzegania pokazuje powiadomienia o każdym ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego, docelowego, informowania i alarmowego substancji w powietrzu)
- Odczytuj wiadomości SMS (Rządowe Centrum Bezpieczeństwa wysyła Alert o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego SMSem)
- Śledź informacje w lokalnych mediach
- Sprawdź jakie jeszcze sposoby informowania prowadzi Twoja gmina i monitoruj je

ODDECH DLA MAZOWSZA

Co jeszcze mogę zrobić?

Przestrzegaj założeń uchwały antysmogowej dla województwa mazowieckiego:

<https://www.flaticon.com>

ODDECH DLA MAZOWSZA

Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrza.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.

Skąd wziąć na to pieniądze?

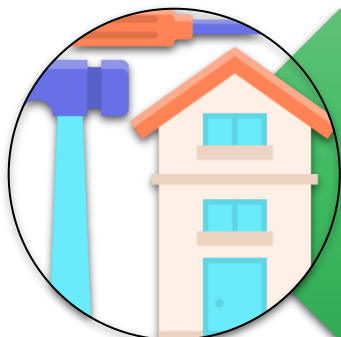
Program „Czyste Powietrze”

- dofinansowanie (do 75%) do wymiany źródeł ciepła i poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych

Program „Mój Prąd”

- dofinansowanie do mikroinstalacji fotowoltaicznych (zwrot do 50% kosztów inwestycji, maksymalnie 5000 zł na instalację)

<https://www.flaticon.com>

Ulga termomodernizacyjna

- pozwala na odliczenie od dochodu wydatków (do 53 000 zł) na termomodernizację budynków jednorodzinnych.

<https://www.flaticon.com>

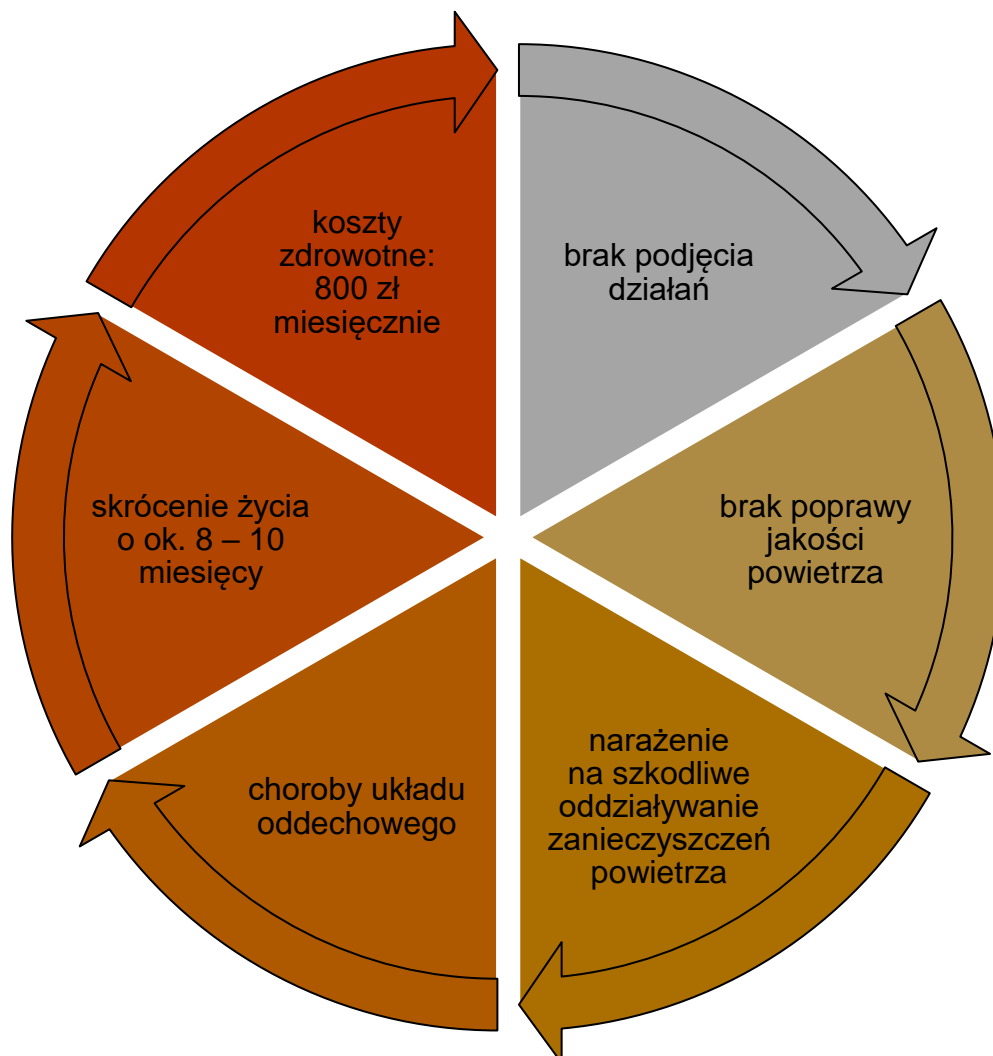
Dofinansowanie za pośrednictwem gminy

- zapytaj o dofinansowanie w swojej gminie!

ODDECH DLA MAZOWSZA

Pamiętaj:

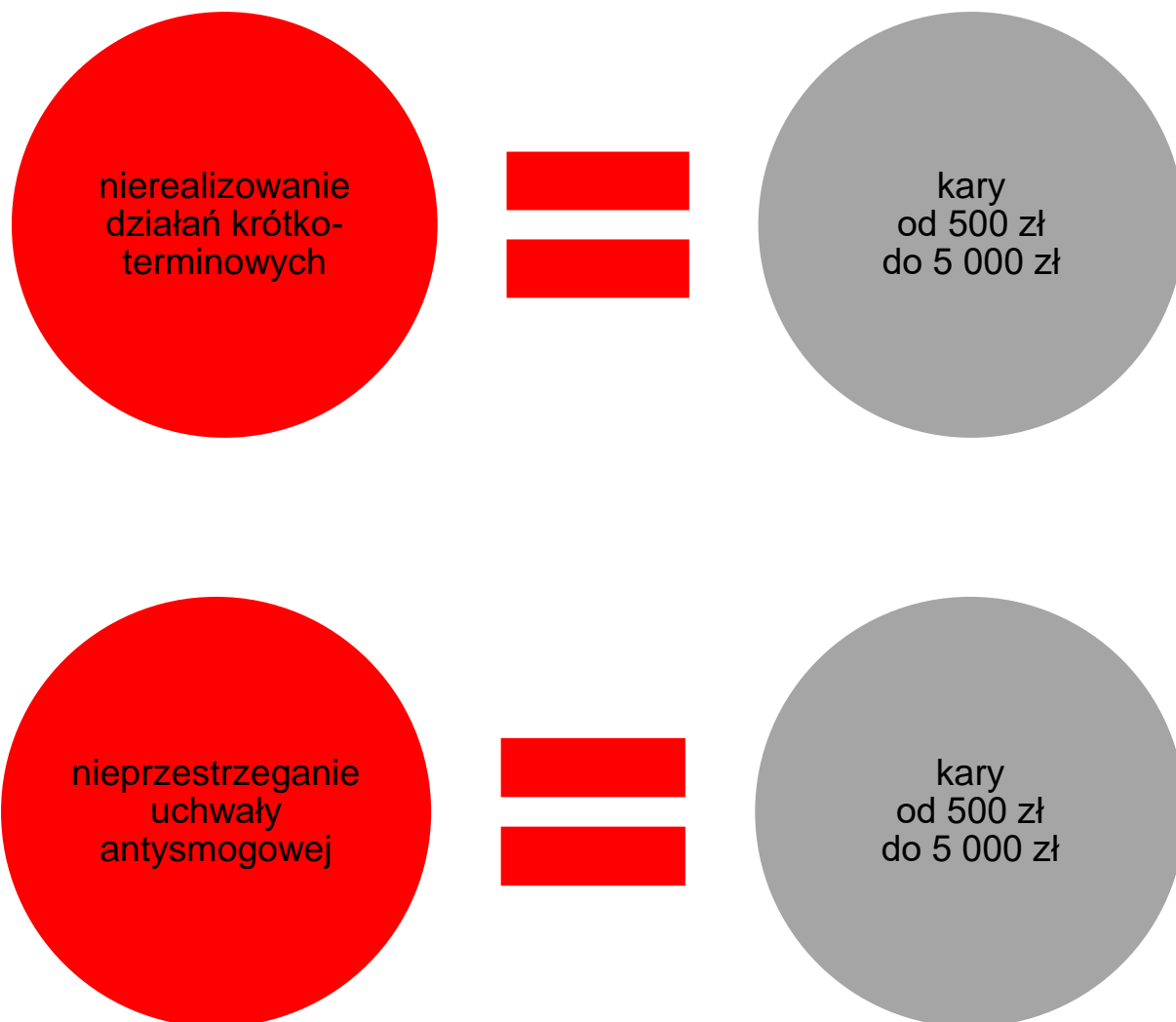

ODDECH DLA MAZOWSZA

Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrza.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.

Czy to za mało powodów do walki o dobrą jakość powietrza?

Jeśli tak, miej na uwadze, że:

ODDECH DLA MAZOWSZA

Szukasz więcej informacji? Znajdziesz na www.powietrza.mazovia.pl. Masz pytanie? Napisz na: powietrze@mazovia.pl.